

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

De Rvdolpho, Qvinto Hvivs Monasterii Abbate, qui præfuit annis septem, &
quibusdam gestis illius temporis in Alemania.

urn:nbn:de:0128-1-17336

Otonis post eum Imperator, Hos tamen omnes, Conradus tam sapientia quam fortitudine cito suam retraxit in partem.

DCCCCXIII.

Anno autem Haderadi abbatis nostri vigesimo quarto, & Domini nostri Iesu Christi anno noningentesimo & decimo quarto Imperij Conradi secundo, Vngari gladio & igni iterum deuastant totam Alemaniam, venientes vsque ad Fuldam, Alfaciam & Bafiliam.

His temporibus Betto monachus nostri ordinis & prepositus monasterij sancte Columbae, fit episcopus Altifiodorensis, vir doctus & religiosus, qui a pueritia sua monasticis disciplinis optime instructus fuit.

Betto.

Anno vigesimo secundo Haderadi abbatis Hatto archiepiscopus Moguntinensis moritur: cui Herigerus successit.

Hatto moritur.

DCCCCXVII.

Anno autem 27. abbatis Haderadi sanctus Ratbodo Traiectensis episcopus migravit ad Dominum tertio calendis Decembris, qui fuit vir doctus atque sanctissimus, spiritu prophetiae plenus: scripsit quoque multa in laudibus sanctorum opuscula. Requiescit Dauentriae miraculis clarus.

Ratbodo episcopus moritur.

Circa haec tempora claruit Wipertus vir nobilis, diues & potens in seculo, qui fundavit monasterium ordinis nostri in dioecesi Leodiensi, nomine Gemblach. Cuius cum structuram perfecisset, in introductis monachis & abbate, ipse deposito seculari habitu, monachus in eodem coenobio factus, vita & conuersatione clarus effulsit.

Monasterium Gemblachense fundatur.

Claruit etiam his diebus apud monasterium sancti Galli Wiberadis sanctimonialis femina, quae pro Dei amore inclusa, die noctuque orationibus, ieiunijs, & sanctis meditationibus instans, prophetiae spiritu meruit illustrari. Ipsa praedixit sancto Vdalrico tunc apud sanctum Gallum inter monachos conuersanti, quod futurus esset episcopus in ecclesia Augustensi, quod verum postea rei probauit euentus.

Wiberadis monasterium.

DCCCCXVIII.

Anno Domini 918. indictione 6. Harderadus abbas huius coenobij quartus, moritur quarto iduum Augusti, anno regiminis sui 28. cui in abbacia successit Rudolphus monachus, qui praefuit monasterio & fratribus annis 7. quemadmodum dicemus, vir grandaeuus, & non multum ad regimen utilis.

Haderadus abbas moritur.

DE RUDOLPHO, QUINTO HUIUS MONASTERII ABBATE, QUI PRAEFUIT ANNIS SEPTEM, & QUIBUSDAM GESTIS ILLIUS TEMPORIS IN ALEMANIA.

MORTVO Haderado venerabili abbate, sicut diximus 4. iduum Augusti, atque iuxta morem honorifice sepulto, Rudolphus monachus quidam aetate profectus, in eius locum subrogatus, per electionem fratrum praefuit annis septem, sub cuius regimine disciplina regularis non multum profecit. Fuit enim vir pius nimium & liberalis, ne dicam prodigus, qui poculis delectaretur & conuiujs. Vnde & temporalia neglexit & spiritualia minime conseruauit. Vnde fratres post annos duos eum deponere volentes, non potuerunt, propter assistentiam amicorum, quorum inter seculares multos sibi comparasse muneribus & donis ferebatur.

Rudolphus abbas.

Eodem anno quo Haderadus abbas venerabilis obiit, mortuus est & Conradus imperator primus, decimo calend. Ianuarij, sepultus in monasterio Fuldenfi iuxta altare sanctae crucis, qui priusquam moreretur lecto decumbens, cum a principibus interrogaretur, quem sibi consuleret eligendum in successorem, respondit. Meliorem scio neminem Saxonum duce Henrico, qui est vir optimus, prudens & inclutus, per quem imperium facile ad statum pristinum poterit reformari: ipsum confidenter eligite, quia potens est vos defendere, & amissa recuperare.

Conradus Imperator primus, moritur.

DCCCCXIX.

Itaque Henricus dux Saxonum in imperium electus consilio Conradi imperauit annis octodecim. Incepit autem anno Rudolphi abbatis primo, dominica videlicet natiuitatis 919. vir pacificus, cultor iustitiae, magnificus, & iniquorum extirpator acerrimus.

Henricus Imperator primus.

DCCCCXXI.

Anno Rudolphi abbatis tertio, cum ipsorum fratres propter inordinatam conuersationem ab officio suo vellent deponere, non potuerunt propter vim & minas amicorum, quos partim sanguine, partim munere sibi fecerat & habuerat defensores. Vnde coacti patientiam habuerunt, quo vsque Dominus Deus aliter ordinare negotium disponderet.

C

Henricus

era
o r i e a

Eodem anno Adelbero monachus huius cœnobij, qui ante aliquot annos apud Albanum Mœguntiā scholasticus monachorum constitutus fuerat, electione fratrum & promotione archiepiscopi Moguntinensis fit abbas in onasterij sancti Ferrucij, quod alio nomine Blidenstadt appellatur. Hoc ipso anno Luithelmus monachus & scholasticus apud sanctum Aurelium moritur, vir vita & eruditione clarissimus, multos post se doctissimos relinquens discipulos, quorum multi in diuersis monasterijs sunt facti abbates & quidam etiam episcopi.

Adelbero fit abbas S. Ferrucij. Luithelmus scholasticus moritur.

Monasterij Ringelheim fundatur. Filij Henrici Imperatoris.

His ferme temporibus, monasterium nostri in Saxonia fundatur ordinis, quod Ringelheim vocatur, à Theodorico comite eiusdem loci. Huius comitis filiam Mechtildem, Henricus Imperator primus duxit vxorem, quæ peperit ei tres filios & quatuor filias: Brunonem, qui fuit postea archiepiscopus Coloniensis. Ottonem Imperatorem primum, & Henricum ducem Bauariæ. Mechtildis prima filia fuit abbatissa nostri ordinis in Quedelburg. Gerburga secunda filia primo nupsit Lothario regi Francorum, quo mortuo iterum nupsit Giselberto duci Lotharingiæ. Tertia filia Rixa nomine, nupsit Rudolpho duci Bauariæ. Quarta nomine Haduigis, nupsit Hugoni Parisiensi comiti, qui postea rex Francorum factus est.

D C C C C X X I I.

Vngari caduntur in Saxonia. Dierhardus monachus scholasticus.

Anno Rudolphi abbatis quarto, Henricus rex Vngaros Saxoniam exigendo tributum peruagantes de finibus suis expulit, casis eorum exercitibus. His temporibus præfuit in hoc monasterio post Luithelmum scholæ publicæ monachorum Dierhardus monachus, vir in omni literatura tam diuina quam seculari doctissimus, qui nonnulla ferunt scripsisse opuscula, sed ad notitiam nostram non venerunt.

Gildericus ex monacho episcopus. Rutgerus episcopus Treuerensis.

Claruit etiam his diebus Gildericus ex abbate monasterij sancti Germani nostri ordinis episcopus Altiisiodorensis ecclesiæ, vir moribus & doctrina valde venerabilis, qui multa bona præfata ecclesiæ suis laboribus impendit. Rutgerus quoque Treuerensis ecclesiæ archiepiscopus post Rabbodum his temporibus clarus habetur, qui inter cætera ingenij sui monumenta librum decretorum composuit, quem in Synodo coram suffraganeis apud Treuerim producens in publicum approbavit.

Episcopus Misnensis fundatur.

Henricus Imperator circa hæc tempora fundauit ecclesiã Misnensem, & posuit in ea sedem Episcopalem, eiusque pontificem magnis priuilegijs honorauit, deditque illi terras multas, vicos, villas & castella, quatenus per eum etiam Vngaris incurstantibus terram, facilius posset resistere. Interea etiam cum per nouem annos pacem fecisset cum Vngaris, multas in Saxonia ciuitates, muris & fossatis munitissimas fieri procurauit, ut si hostes denuo irruerent, Christiani murorum se præsidio tuerentur.

D C C C C X X I I I I.

Adelhardus monachus cæcus, spiritus propheticus plenus moritur. sancta conuersatio Adelhardi monachi ca. 2.

Anno Rudolphi abbatis sexto, qui fuit dominicæ natiuitatis 924. mortuus est monachus quidam huius cœnobij nomine Adelhardus, qui sub Haderado abbate quoddam in scripturis diuinis & secularibus ad plenum instructus, nescio qua occasione tantam cæcitas incidit molestiam, vt post biennium cæcus fieret, amisso autem lumine visus, dolor etiam capitis cessauit, & factus est homo præter cæcitatem sanissimus: inde cum iam cæcus factus, præsentis vitæ dulcedinem magna ex parte amisisset, fecit ex necessitate virtutem, seque totum diuinis exercitijs mancipauit, & omni qua potuit virtute fidelem se Dei cultorem exhibere studuit. Nemo illum deinceps mundanis vnquam vidit negotijs intentum, non moribus leuem, non verbis ociosum, semper aut orationi aut meditationi, crebrius tamen contemplationi erat intentus. Tantæ vero compunctionis & deuotionis extitisse perhibetur, vt quotiescunq; de passione domini nostri lesit Christi aliquid coram eo diceretur aut legeretur, mox resolutus in lachrymas cum rugitu clamauerit, quod etiam alios qui fuissent præsentibus ad fletum prouocauit. Eius autem tam pura & Deo grata conuersatio fuit, vt spiritum consequi meruerit prophetiæ. Multa enim de futura prædixit, quæ rei euentus vera probauit. Nam & triennio antequam moreretur, die & horam obitus sui futuri, quibusdam ex fratribus aperuit. Desolationem quoque huius monasterij, quæ post annos ferme 80. subsecuta est, tam clare prædixit, ac si eam præsentem ante oculos positam cerneret. In eius transitu, sicut Meginfridus monachus scribit, audita sunt in aere angelorum dulcissimæ cantantium voces, noctu super sepulchrum eius lampades visæ, & quedam alia indicia sanctitatis. Moritur autem anno præfcripto 7. calend. Ianuarij, anno ex quo visum amiserat 23. ætatis vero suæ 78. indictione prima.

Quod spiritum propheticum habuerit.

Quam religiose discesserit.

D C C C C X X V.

Sequēti anno qui fuit dominicæ natiuitatis 925. Rudolphus abbas etiã mortuus est in mense

in mense Martio, diem non notavit Meginfridus, anno regiminis sui 7. quod monachus præscriptus Adelhardus qui busdam ex monachis secreto prædixisse ferebatur: sub isto Abbate Rudolpho, monastica disciplina multum tepuerat. Erat enim (sicut prædiximus) homo leuis, conuiujs & potationibus deditus torus, parum aut nihil de conuersatione regulari curans. Vnde monachi præsertim ætate minores, nondum in timore Dei fundati, his laxitatibus semel assueti, nunquam deinceps ad internam conuersationem spiritus reuocari potuerunt.

Rudolphus abbas mortuus, sub quo disciplina tepuit.

DE DIETHMARO, SEXTO HUIUS COENOBII ABBATE, QVI

presuit annis vigintisepem, & de diuersis gestis illius temporis in Alemannia.

POST mortem Rudolphi abbatis, magna in delegendi successore inter fratres difficultas suborta est. Nam aliqui ex senioribus, quibus cordi erat disciplina vitæ regularis, talem habere pastorem optabant, qui pristinum illum monasticæ religionis feruorem iam pene extinctum in monasterio isto, verbo & exemplo resuscitare & vellet & posset: contra maior quidem, sed non sanior pars fratrum, qui paruo Rudolphi abbatis exemplo remissiores animo iam facti fuerant, abbatem suis conuenientem moribus querebant.

Dissentio fit in electione.

Tandem post multos tractatus, consilium interponente suum venerabili Hildeberto, Fuldenfis monasterij abbate, elegerunt vnanimi consensu Diethmarum monachum sancti Galli, iam antea eis aliquando notum, quippe qui Linthelmo scholam sancti Aurelij olim tenente per biennium apud eos commoratus sit.

Consilium Fuldenfis abbatis. Diethmarus fit abbas.

Hunc ergo in abbatem eligentes 18. calend. Maij, de monasterio sancti Galli honorifice adductum susceperunt eodem anno, quo Rudolphus viam vniuersæ carnis fuerat ingressus anno videlicet dominicæ natiuitatis 925. indictione 13. Henrici regis Romanorum anno sexto, præfuit annis 27. Fuit autem ex Sueuia oriundus, patre genitus Arnolodo, matre Heluuije, secundum seculi quidem dignitatem nulla nobilitatis prerogatiua insignitis, sed qui humilem progeniem Christi amore redderent claram. Filium enim hunc suum adhuc paruulum in monasterio præfato sancti Galli omnipotenti Deo seruiturum obtulerunt, per cuius meritum se Deo quoque reconciliari posse confidebant. At vero puer semel Deo à parentibus deuotus, quasi alter Samuel cœpit in omnibus quæ ad religiosam conuersationem pertinebant, studiosius agere, & quæ à senioribus dicebantur diligentissime conseruare.

Vita Diethmari abbatis.

Fuit eo tempore monachus nomine Hartmondus, qui post Norgerum scholæ monachorum apud S. Gallum multis annis præfedit, cuius in superioribus iam dudum fecimus mentionem. Is cum gratiam docendi haberet singularem Diethmarum puerulum cum alijs instituendum suscipiens, breui illum coæuis reddidit doctiorem. Erat sancti ingenio docilis, tantaque vniuersæ memoriæ adhuc puernulus vigebar, vt pro miraculo haberetur. Mortuo non post multos annos, Hartmundo successit in regimine literariæ institutionis Adclardus monachus valde doctus, qui Diethmarum & Helpericum singulari præditos ingenio, singulari quoque diligentia docebat. Diethmarus ergo in omni scientia philosophiæ tam mundanæ quam ecclesiasticæ doctus euasit, non minus integritate monasticæ conuersationis, quam eruditione literarum insignis, septennis in monasterio à parentibus traditus fuit.

Commen-datur à studio literarum. Ingenium eius commendatur.

Adclardus scholasticus S. Galli.

Anno 28. gradum sacerdotij accepit. Et post septennium cum esset annorum 35. hoc ipso anno in abbatem huius monasterij fuit assumptus. Vitæ continentissimæ fuit, in cibo parcus, in potu parcior, qui regularem disciplinam in hoc monasterio pene collapsam prudentissimè moderamine ad priorem statum reuocauit. In agendis quibuslibet negotijs prudenter se gerebat, & omnipotens Deus benedictionis suæ gratiam ei multipliciter impendit. Erat non solum doctus, sed etiam tam in Romana lingua quam in Alemannica eloquentissimus, & tam idoneus ad persuadendum, vt eius sententiæ rarus fuerit qui contradixerit. Fratrum suorum infirmitates ita prudenter & patienter tulit, vt nullus tam insolens vnquam visus sit, qui per eius longanimitatem prudentissimam ad meliora non profecerit.

Ætas Diethmari abbatis.

Conuersationis eius qualitas.

DCCCXXVII.

Anno eius 3. Herigerus archiepiscopus Moguntinus moritur calend. decemb. cui in archiepiscopatu succedit reuerendissimus ille abbas Fuldenfis Hildebertus, genere Fran-

Hildebertus abbas Fuldenfis fit archiepiscopus.

Chronij

era
o r' rca